

**Protokół posiedzenia
Rady Narodowego Centrum Nauki
11 maja 2023 r.**

Miejsce posiedzenia:

Politechnika Wrocławska

Budynek H14

Wrocław, ul. Wybrzeże Stanisława Wyspiańskiego 40

Uczestnicy spotkania:

Członkowie Rady Narodowego Centrum Nauki:

- 1) prof. dr hab. Krystyna Bartol
- 2) dr hab. Justyna Chodkowska-Miszczuk
- 3) prof. dr hab. Wojciech Dajczak
- 4) dr Diana Dajnowicz-Piesiecka
- 5) prof. dr hab. Tomasz Dietl
- 6) dr hab. inż. Krzysztof Fic
- 7) dr hab. Joanna Golińska-Pilarek
- 8) prof. dr hab. Robert Hasterok, Przewodniczący Rady NCN
- 9) prof. dr hab. inż. Monika Kaczmarek
- 10) prof. dr hab. Grzegorz Karch
- 11) prof. dr inż. Stanisław Karpiński
- 12) dr hab. inż. Alicja Kazek-Kęsik
- 13) prof. dr hab. inż. Barbara Klajnert-Maculewicz
- 14) prof. dr hab. Piotr Kopiec
- 15) prof. dr hab. Mariola Łaguna
- 16) dr hab. inż. Krystian Marszałek
- 17) dr hab. Bogusław Przywora
- 18) ks. prof. dr hab. Piotr Roszak
- 19) prof. dr hab. Bronisław Rudak
- 20) prof. dr hab. n. med. Piotr Skarżyński
- 21) dr hab. Bogumił Szady
- 22) prof. dr hab. n. med. Anetta Undas
- 23) prof. dr hab. Tomasz Zaleśkiewicz

Dyrekcja NCN:

- 24) prof. dr hab. Zbigniew Błocki p.o. Dyrektora NCN
- 25) dr Marcin Liana Zastępca Dyrektora NCN

Koordynatorzy Dyscyplin NCN:

- 26) dr Mateusz Sobczyk
- 27) dr Ewelina Szymańska-Skolimowska
- 28) dr Mateusz Trochowski
- 29) dr Oskar Wolski

Pracownicy NCN:

- 30) Maciej Wais, Główny Księgowy NCN
- 31) dr Anna Strzebońska, Kierownik ZAE NCN
- 32) mec. Jakub Michaluk, Kierownik ZRP NCN
- 33) dr Weronika Bieniasz, Kierownik ZESOW NCN
- 34) Magdalena Duer-Wójcik, Kierownik ZIP NCN
- 35) Joanna Blitek, KR NCN
- 36) Jolanta Lisowska, KR NCN
- 37) Grzegorz Gilewski, KR NCN

Zaproszeni goście:

- 38) prof. dr hab. Michał Karoński
- 39) prof. dr hab. Justyna Olko

Program posiedzenia:

POSIEDZENIE PLENARNE RADY NCN – CZĘŚĆ I:

1. Wystąpienia przedstawicieli środowiska naukowego regionu.
2. Dyskusja.

POSIEDZENIE PLENARNE RADY NCN – CZĘŚĆ II:

1. Przyjęcie protokołu poprzedniego posiedzenia Rady NCN.
2. Przedstawienie informacji kwartalnej o zakresie wykonanych przez Narodowe Centrum Nauki zadaniach i wydatkowanych na ten cel środkach.
3. Przyjęcie uchwały w sprawie oceny raportów końcowych z realizacji grantów Narodowego Centrum Nauki.
4. Przyjęcie uchwały w sprawie wyboru Koordynatorów Dyscyplin Narodowego Centrum Nauki.
5. Przyjęcie uchwały w sprawie wysokości środków finansowych na projekty badawcze realizowane przez polskie zespoły naukowe w konkursie T-AP DGT Call 2023 (Democracy, Governance and Trust) organizowanym przez inicjatywę Trans-Atlantic Platform (T-AP) for Social Sciences and Humanities finansującą badania naukowe w zakresie nauk humanistycznych i społecznych.
6. Przyjęcie uchwały w sprawie zmian w Regulaminie przyznawania środków na realizację zadań finansowanych przez Narodowe Centrum Nauki w zakresie projektów badawczych.
7. Kontynuowanie dyskusji na temat propozycji wprowadzenia ograniczeń w regulacjach grantowych, które mają powstrzymać lub spowolnić spadek współczynnika sukcesu w konkursach NCN.
8. Sprawy wniesione i komunikaty.

Prof. Robert Hasterok Przewodniczący Rady NCN przywitał uczestników posiedzenia Rady NCN i zaproszonych gości.

POSIEDZENIE PLENARNE RADY NCN – CZĘŚĆ I:

Ad. 1. Wystąpienia przedstawicieli środowiska naukowego regionu.

Prof. Andrzej Ożyhar Prorektor ds. Nauki Politechnika Wroclawska przekazał, że DNI NCN 2023 organizowane są we współpracy z Politechniką Wrocławską oraz Kolegium Prorektorów ds. Nauki Uczelni Wrocławia i Opola. Przywitał wszystkich obecnych na spotkaniu przedstawicieli środowiska naukowego regionu reprezentujących jednostki naukowe tj.: Politechnikę Wrocławską, Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet Przyrodniczy, Akademię Wychowania Fizycznego, Uniwersytet Ekonomiczny, Akademię Sztuk Pięknych, Akademię Muzyczną, Papieski Wydział Teologiczny, Instytut Niskich Temperatur, Instytut Immunologii, a także Politechnikę Opolską, Uniwersytet Opolski i Uniwersytet SWPS. Następnie przedstawił prezentację na temat potencjału naukowego regionu, wskazując na strukturę pracowników poszczególnych uczelni, w tym liczbę studentów, doktorantów oraz pracowników naukowych, a także liczbę i wartość przyznanych grantów badawczych, w tym finansowanych przez NCN w latach 2019-2022. W swoim wystąpieniu zwrócił uwagę na zgłoszone przez jednostki problemy z jakimi mierzą się naukowcy występując do NCN o fundusze na badania. Wskazał na potrzebę większej dostępności szkoleń bezpośrednich dla administracji jednostek i naukowców z zakresu planu zarządzania danymi oraz bardzo złożonego zagadnienia jakim jest udostępnianie publikacji w otwartym dostępie, zwracając jednocześnie uwagę na problem wysokich kosztów finansowania takich publikacji. W kwestii zasad oceny wniosków w konkursach NCN wskazał na wysoki udział oceny doświadczenia naukowego kierownika projektu w ogólnej ocenie projektu oraz problem słabej reprezentacji w zespołach oceniających wnioski ekspertów z dziedziny sztuki, w tym odpowiednio sztuk muzycznych, plastycznych oraz konserwacji dzieł sztuki. Przekazał, że jednostki zwracają również uwagę na mało elastyczny system wprowadzania zmian w realizowanych grantach, gdyż szereg zmian nadal wymaga akceptacji pisemnej kierownika podmiotu. Zwrócił uwagę na problemy związane z rekrutacją osób niezbędnych do realizacji zadań w projekcie, w tym na stanowiska post-doc oraz studentów i doktorantów zatrudnianych w ramach stypendiów oraz na niską pulę budżetu przeznaczoną na wynagrodzenia dodatkowe, która nie była przez NCN zwiększana w ostatnich latach. W opinii środowiska, utrzymujący się od kilku lat systematyczny spadek współczynnika sukcesu w konkursach NCN i będące następstwem tej sytuacji decyzje o wprowadzaniu ograniczeń w występowaniu o granty NCN, znacząco przekładają się na coraz niższą skuteczność w występowaniu do NCN z wnioskami na finansowanie badań podstawowych.

Ad. 2. Dyskusja.

W toku prowadzonej dyskusji, odpowiadając na uwagę dotyczącą braku wśród osób oceniających wnioski w konkursach NCN ekspertów reprezentujących dziedzinę sztuki wyjaśniono, że proces budowania Zespołów Ekspertów przebiega w oparciu o strukturę wniosków składanych w konkursach w ramach poszczególnych paneli. W związku z tym, skład Zespołu Ekspertów odzwierciedla przekrój tematyczny wniosków złożonych i jeżeli w konkursie nie ma wniosków artystycznych, muzycznych czy konserwatorskich to do Zespołu Ekspertów nie zostaną powołani eksperci reprezentujący te dziedziny. Zwrócono uwagę na odmienny charakter dorobku naukowego kierownika projektu w naukach artystycznych oraz na odzwierciedlający te różnice formularz oceny wniosku. Omówiono również wyniki aplikowania o granty NCN przez jednostki naukowe z regionu o profilu medycznym wskazując, że większość pracujących w jednostkach pracowników naukowych, będących klinicystami, z sukcesami aplikuje do powołanej w tym celu Agencji Badań Medycznych, a także do Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w przypadku finansowania projektów na styku badań klinicznych i aplikacyjnych. Zgodzono się z tym, że zjawisko rozdzielania badań podstawowych od badań klinicznych będzie się pogłębiać na rzecz większego zainteresowania finansowaniem badań klinicznych. W trakcie dyskusji przedstawiono przykłady rozwiązań na szczeblu lokalnym i krajowym, które mogłyby pomóc lekarzom połączyć realizację badań podstawowych z badaniami klinicznymi jak np. wyznaczenie konkretnych dni tylko na pracę kliniczną, czy też odgórne ustalenie, że w toku kształcenia, każdy lekarz powinien zrealizować minimum dwa projekty badawcze z zakresu badań podstawowych. Poruszono temat ekspertów powoływanych do oceny wniosków z zakresu nauk o zarządzaniu, finansach i ekonomii. Na uwagę, że w obecnym składzie Rady NCN kadencji 2022-2024 nie ma reprezentanta nauk ekonomicznych, zapewniono, że Rada pracuje w oparciu o dotychczas wypracowane standardy, korzystając m.in. z bazy wybitnych ekspertów zgromadzonej na przestrzeni wielu lat. Dodatkowo, odpowiadając na opinię o bardzo dużym zróżnicowaniu tematycznym panelu HS4 zwrócono uwagę, że dużą część wniosków składanych w tym panelu stanowią wnioski z zakresu ekonomii i finansów, co powoduje, że dyscypliny te są bardzo dobrze reprezentowane przez ekspertów. Wyjaśniono proces oceny wniosku wskazując, że na I etapie wniosek jest oceniany przez członków Zespołu Ekspertów, którzy nie muszą reprezentować wąskiej dyscypliny, której dotyczy wniosek, natomiast w II etapie wnioski są oceniane przez ekspertów zewnętrznych wskazanych przez Zespół Ekspertów, specjalizujących się w danej dyscyplinie. W dyskusji zwrócono uwagę na rozwiązania sprzyjające angażowaniu młodych naukowców w system grantowy NCN poprzez dedykowane im konkursy, a także próbę aktywizacji środowiska w ramach programu MINIATURA. W kontekście utrzymującego się od kilku lat spadku współczynnika sukcesu w konkursach NCN, dyskutowano nad sposobami wsparcia przez środowisko naukowe w działaniach na rzecz zwiększenia budżetu NCN. Zwrócono uwagę na analizę przygotowaną przez Radę do Spraw Szkolnictwa Wyższego, Nauki i Innowacji działającą przy Prezydencie RP w ramach Narodowej Rady Rozwoju, która oceniała aktualną sytuację oraz dotychczasowe skutki reform nauki i szkolnictwa wyższego, i z której wynika, że należy dążyć do podwojenia wydatków na naukę w Polsce oraz podwojenia liczby pracowników naukowych.

POSIEDZENIE PLENARNE RADY NCN – CZĘŚĆ II:

Ad. 1. Przyjęcie protokołu poprzedniego posiedzenia Rady NCN.

Członkowie Rady NCN przyjęli treść protokołu poprzedniego posiedzenia Rady NCN.

Ad. 2. Przedstawienie informacji kwartalnej o zakresie wykonanych przez Narodowe Centrum Nauki zadaniach i wydatkowanych na ten cel środkach.

Prof. Zbigniew Błocki p.o. Dyrektora NCN przedstawił informację kwartalną o zakresie wykonanych przez NCN zadań i wydatkowanych na ten cel środkach w okresie od 1 stycznia do 31 marca 2023 r. (w załączeniu). Poinformował, że w omawianym okresie ogłoszono konkursy: PRELUDIUM 22, OPUS 25 i rozstrzygnięto konkursy: PRELUDIUM BIS 4, SONATA BIS 12, MAESTRO 14 oraz M-ERA.NET 3 Call 2022. Przekazał, że w konkursie PRELUDIUM BIS 4 do finansowania zakwalifikowano 58 wniosków na łączną kwotę 34,75 mln zł, w konkursie SONATA BIS 12 do finansowania zakwalifikowano 58 wniosków na łączną kwotę 164,37 mln zł, w konkursie MAESTRO 14 do finansowania zakwalifikowano 5 wniosków na łączną kwotę 23,82 mln zł, natomiast w konkursie M-ERA.NET 3 Call 2022 zakwalifikowano do finansowania 10 wniosków na łączną kwotę 11,22 mln zł. W ramach konkursów międzynarodowych ogłoszono nabór wniosków w konkursach:

QuantERA Call 2023, JPI HDHL Call 2023, BTC ENUTC Call 2023, M-ERA.NET 3 Call 2023. W ramach konkursów prowadzonych we współpracy z NAWA otwarto nabór wniosków w konkursach Polskie Powroty 2022 oraz Profesura NAWA 2022. Zamknięto również nabór wniosków w konkursach: SONATINA 7, w którym złożono 185 wniosków, SHENG 3, w którym złożono 125 wniosków oraz CHIST-ERA Call 2022, w którym złożono 42 wnioski, w tym 3 po stronie polskiej. Przekazał, że w konkursie POLONEZ BIS 3 do drugiego etapu zakwalifikowano 67 wniosków. W ramach podejmowanych inicjatyw międzynarodowych poinformował, że trwają rozmowy z NSF (National Science Foundation, USA), NASEM (USA), LPZ (Łotwa), LMT (Litwa), ETAG (Estonia) i NRFU (Ukraina) oraz NAWA na temat potencjalnego wspólnego wielostronnego programu wspierającego badania naukowe w Ukrainie, koordynowanego przez NSF. Poinformował, że NCN skierował pismo do MEiN z prośbą o przyznanie dodatkowych środków na finansowanie programu w ramach tej inicjatywy. Przekazał, że kontynuowane są również rozmowy z konsorcjantami inicjatywy CEUS (Central European Science Partnership) oraz NSF na temat wspólnego programu wielostronnego w wybranych dziedzinach. Poinformował, że w pierwszym kwartale 2023 r. do NCN złożono łącznie 602 prośby o zmianę warunków określonych w umowach grantowych. W kwestii nadzoru nad realizacją badań naukowych przekazał, że rozliczono 845 raportów końcowych z realizacji grantów NCN oraz zaakceptowano ponad 887 raportów rocznych. Przekazał informacje na temat umorzonych należności wynikających z rozliczenia środków finansowych przyznanych na badania w grantach NCN. Wskazał, że wniosek o umorzenie należności przysługuje w sytuacji, gdy projekt został uznany za nierozliczony, a rozpatrywaniem spraw w tym zakresie zajmuje się zespół NCN ds. analizy wniosków umorzeniowych. W kwestii kontroli i audytu przekazał, że od grudnia 2022 r. w NCN prowadzona jest kontrola MEiN dotycząca weryfikacji zarzutów sformułowanych pod adresem NCN w skargach kierowanych do Ministerstwa Edukacji i Nauki oraz oceny zgodności działania NCN z przepisami prawa. Zakres kontroli obejmuje okres od 1 stycznia 2020 r. do dnia rozpoczęcia kontroli, z możliwością zasięgnięcia informacji z okresów wcześniejszych. Poinformował, że termin zakończenia kontroli został wyznaczony na dzień 28 lutego br., a następnie przedłużony do końca marca 2023 r. i nie otrzymano jeszcze żadnej informacji w sprawie wyników tej kontroli. Przekazał, że na koniec pierwszego kwartału 2023 r. dotacja celowa została wykorzystana w ok. 27%. Zwrócił uwagę na szeroką działalność informacyjno-promocyjną NCN oraz udział pracowników i członków Rady NCN w różnych spotkaniach, konferencjach i innych wydarzeniach naukowych. Przypomniał, że w lutym w Poznaniu pod patronatem NCN zorganizowana została konferencja naukowa „Doskonałość naukowa nie ma płci”.

Prof. Piotr Skarżyński jako członek zespołu ds. analizy wniosków umorzeniowych poinformował, że wpływa duża liczba wniosków o umorzenie należności przyznanych przez NCN na realizację grantów. Coraz więcej wniosków dotyczy stanu zdrowia kierownika projektu, sytuacji wynikających z pandemii czy też aspektów społecznych i ekonomicznych, które utrudniają realizację projektów. Wskazał, że podawane przyczyny umorzenia są szczegółowo analizowane.

Prof. Zbigniew Błocki p.o. Dyrektora NCN przekazał, że analizy wymagają wnioski umorzeniowe, które dotyczą zdarzeń losowych niezależnych od dłużnika oraz ważnych względów społecznych lub gospodarczych, przy rozpatrywaniu których należy brać pod uwagę również uzasadniony interes Skarbu Państwa. Zwrócił uwagę, że umorzenie należności wynikającej z rozliczenia środków finansowych w grantach NCN powyżej kwoty 150 tys. zł wymaga zgody Ministra Edukacji i Nauki.

Ad. 3. Przyjęcie uchwały w sprawie oceny raportów końcowych z realizacji grantów Narodowego Centrum Nauki.

Prof. Krystyna Bartol Przewodnicząca Komisji Nauk Humanistycznych, Społecznych i o Sztuce poinformowała, że członkowie Komisji ocenili raporty końcowe z realizacji grantów NCN w grupie HS, rekomendując uznanie projektów za wykonane zgodnie z umową, z wyjątkiem trzech, w których uznano umowę za niewykonaną z koniecznością zwrotu całości środków.

Prof. Grzegorz Karch Przewodniczący Komisji Nauk Ścisłych i Technicznych poinformował, że członkowie Komisji ocenili raporty końcowe z realizacji grantów NCN w grupie ST, rekomendując uznanie projektów za wykonane zgodnie z umową.

Prof. Monika Kaczmarek Przewodnicząca Komisji Nauk o Życiu poinformowała, że członkowie Komisji ocenili raporty końcowe z realizacji grantów NCN w grupie NZ, rekomendując uznanie projektów za wykonane zgodnie z umową.

Rada NCN w drodze głosowania zaakceptowała oceny raportów końcowych z realizacji grantów NCN przyjmując w tej sprawie uchwałę nr 48/2023 (w załączeniu). W głosowaniu wzięło udział 20 członków Rady NCN, oddano 20 głosów „za” – prof. M. Kaczmarek, prof. M. Łaguna, prof. T. Zaleśkiewicz, z uwagi na konflikt interesów nie brali udziału w głosowaniu.

Ad. 4. Przyjęcie uchwały w sprawie wyboru Koordynatorów Dyscyplin Narodowego Centrum Nauki.

Prof. Grzegorz Karch Przewodniczący Komisji Rady NCN ds. konkursów na Koordynatorów Dyscyplin przedstawił sprawozdanie z przebiegu konkursu na stanowiska Koordynatorów Dyscyplin NCN w grupie Nauk o Życiu. Przypomniął, że konkurs został otwarty na 2 stanowiska, w tym jedno na zastępstwo. Przekazał, że w pierwszym etapie komisja ocenia dorobek naukowy kandydatów, doświadczenie w pracy z projektami badawczymi, doświadczenie międzynarodowe i doświadczenie organizacyjne, natomiast w drugim etapie, podczas rozmów kwalifikacyjnych, komisja ocenia znajomość aktów prawnych stanowiących podstawę działalności NCN oraz predyspozycje i umiejętności gwarantujące prawidłową realizację zadań Koordynatora Dyscyplin. Poinformował, że w wyniku przeprowadzonego postępowania konkursowego komisja rekomenduje na stanowiska Koordynatorów Dyscyplin NZ: dr n. med. Monikę Pobiege oraz dr Magdaleną Jarosz i wskazuje kandydaturę rezerwową.

Rada NCN w drodze głosowania (23 głosy „za”) dokonała wyboru kandydatów na stanowiska Koordynatorów Dyscyplin NCN przyjmując w tej sprawie uchwałę nr 51/2023 (w załączeniu).

Ad. 5. Przyjęcie uchwały w sprawie wysokości środków finansowych na projekty badawcze realizowane przez polskie zespoły naukowe w konkursie T-AP DGT Call 2023 (Democracy, Governance and Trust) organizowanym przez inicjatywę Trans-Atlantic Platform (T-AP) for Social Sciences and Humanities finansującą badania naukowe w zakresie nauk humanistycznych i społecznych.

Dr inż. Ewelina Szymańska-Skolimowska Koordynator Dyscyplin ST przekazała informację na temat nowego konkursu „Democracy, Governance and Trust (DGT)” organizowanego przez inicjatywę Trans-Atlantic Platform (T-AP), w skład której wchodzi organizacje finansujące badania naukowe w zakresie nauk humanistycznych i społecznych. Poinformowała, że NCN po raz pierwszy włączył się do inicjatywy w 2021 r., wówczas w konkursie finansowanie otrzymało 19 projektów i aż 5 z udziałem polskich zespołów badawczych, które otrzymały finansowanie w wysokości 634 172 Euro. Nowy konkurs zostanie ogłoszony w czerwcu br., i biorąc pod uwagę sukcesy polskich zespołów, Komisja proponuje alokację środków na ten konkurs w wysokości 600 000 Euro.

Rada NCN w drodze głosowania (23 głosy „za”) ustaliła wysokość środków finansowych w kwocie 600 000 Euro z przeznaczeniem na projekty badawcze realizowane przez polskie zespoły naukowe w konkursie T-AP „Democracy, Governance and Trust”, przyjmując w tej sprawie uchwałę nr 49/2023 (w załączeniu).

Ad. 6. Przyjęcie uchwały w sprawie zmian w Regulaminie przyznawania środków na realizację zadań finansowanych przez Narodowe Centrum Nauki w zakresie projektów badawczych.

Dr hab. Joanna Golińska-Pilarek Przewodnicząca Komisji Rady NCN ds. regulaminów i procedur przypomniała, że Rada podczas posiedzenia w kwietniu br. zdecydowała o modyfikacji warunków konkursu MAESTRO wskazując, że do realizacji zadań w projekcie należy zaangażować doktoranta lub doktorantów bądź osobę lub osoby na stanowisku typu post-doc na łączny okres co najmniej 72 miesięcy, pozostawiając tym samym do decyzji kierownika projektu jaki charakter będą miały nowe stanowiska pracy w projekcie. Przekazała, że konsekwencją tej decyzji jest konieczność usunięcia z Regulaminu nieaktualnego już wymogu utworzenia w ramach projektu MAESTRO nowego lub nowych stanowisk typu post-doc na łączny okres co najmniej 36 miesięcy. Komisja rekomenduje wprowadzenie takiej modyfikacji do Regulaminu, który będzie obowiązywał w konkursach MAESTRO 15, SONATA BIS 13 oraz PRELUDIUM BIS 5, planowanych do ogłoszenia 15 czerwca br.

Rada NCN w drodze głosowania (23 głosy „za”) zaakceptowała zmianę Regulaminu przyznawania środków na realizację zadań finansowanych przez Narodowe Centrum Nauki w zakresie projektów badawczych, przyjmując w tej sprawie uchwałę nr 50/2023 (w załączeniu).

**Ad. 7. Kontynuowanie dyskusji na temat propozycji wprowadzenia ograniczeń w regulacjach grantowych, które mają powstrzymać lub spowolnić spadek współczynnika sukcesu w konkursach NCN.**

Dr hab. Joanna Golińska-Pilarek Przewodnicząca Komisji Rady NCN ds. regulaminów i procedur przekazała, że Komisja przeanalizowała zgłaszane dotychczas postulaty ograniczeń w konkursach NCN. Przekazany do Rady dokument (w załączeniu) stanowi podsumowanie wielomiesięcznych dyskusji na ten temat. Poinformowała, że celem prac Komisji była analiza potencjalnych systemowych zmian w kierunku spowolnienia spadku współczynnika sukcesu w konkursach NCN w najbliższych latach. Zwróciła uwagę, że odpowiedni poziom współczynnika sukcesu nie powinien być celem samym w sobie, a podejmując decyzję o wprowadzeniu kolejnych regulacji ograniczających, Rada powinna uwzględnić nie tylko ich potencjalny wpływ na poziom współczynnika sukcesu, ale również konsekwencje dla nauki i prowadzenia badań w Polsce. Spośród możliwych rozwiązań powinno się zidentyfikować te, które są najmniej szkodliwe, a jednocześnie najbardziej demokratyczne, tzn. obejmują całe środowisko naukowe, a nie np. w sposób nieuzasadniony wyłącznie naukowców z pewnych dyscyplin czy określonych grup. W opinii Komisji jakiegokolwiek kolejne obostrzenia wprowadzane w Regulaminie konkursów NCN powinny być wyczerpująco uzasadnione i uzupełnione dogłębną analizą przewidywanych skutków wprowadzanych regulacji. Następnie przekazała rekomendację Komisji, aby do końca bieżącego roku monitorować skutki wprowadzonego w marcu br. ograniczenia, zgodnie z którym dana osoba może być wskazana jako kierownik projektu w nie więcej niż dwóch projektach/wniosekach NCN, z zastrzeżeniem, że limit ten zwiększa się do trzech, w przypadku gdy projekt/wniosek dotyczy konkursu OPUS LAP lub konkursu międzynarodowego NCN. Dopiero po dokonaniu analizy skutków wprowadzonego ograniczenia Rada powinna rozważyć wprowadzenie kolejnych ograniczeń. Komisja stwierdziła, że nie jest rolą NCN szukanie rozwiązań, które na siłę i w sposób sztuczny zwiększą wskaźnik sukcesu, a których wdrożenie może długoterminowo mieć daleko idące niekorzystne konsekwencje.

W trakcie dyskusji **członkowie Rady NCN** zgodzili się, że dyskusję w sprawie wprowadzania kolejnych ograniczeń w regulacjach grantowych, które mają powstrzymać lub spowolnić spadek współczynnika sukcesu w konkursach NCN należy prowadzić wewnątrz NCN, z troską o zapewnienie bezstronności i swobody wymiany poglądów. Z dużą ostrożnością należy komunikować się w tej sprawie ze środowiskiem naukowym, aby nie stwarzać fałszywej informacji w tym zakresie. Przeanalizowano termin konsultacji rządowych nad projektem budżetu przeznaczanego na finansowanie nauki, w tym budżetu NCN oraz zaproponowano do dalszych dyskusji propozycję obniżenia kosztów pośrednich w grantach NCN na czas stagnacji budżetu NCN.

Prof. Zbigniew Błocki p.o. Dyrektora NCN przekazał, że w historii NCN zastosowano już rozwiązanie, w którym koszty pośrednie zostały obniżone z 30% do 20%, co wywołało natychmiastową reakcję środowiska, która w konsekwencji skutkowałą zwiększeniem budżetu NCN. Zaproponował, aby rozważyć takie rozwiązanie w stosunku do konkursów planowanych do ogłoszenia już we wrześniu br. Przekazał, że zwiększenie budżetu NCN o minimum 300 mln zł pozwoliłoby na utrzymanie obowiązującego obecnie poziomu kosztów pośrednich.

Prof. Stanisław Karpiński zwrócił uwagę, że rektorzy uczelni w Polsce za pośrednictwem Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego mogą wpływać na decyzję Ministra Edukacji i Nauki w kwestiach finansowych. Obniżenie kosztów pośrednich w ramach grantów NCN mogłoby aktywizować to środowisko, w związku z tym wyraził poparcie dla tymczasowego obniżenia wysokości kosztów pośrednich z 20% na 10%.

Prof. Robert Hasterok Przewodniczący Rady NCN zaapelował o zapoznanie się z analizą przeprowadzoną przez Komisję Rady NCN ds. regulaminów i procedur, oraz ustosunkowanie się do poruszanego zagadnienia również w kontekście dyskusji przeprowadzonych w ramach Dni NCN we Wrocławiu. W kwestii ewentualnego obniżenia wysokości kosztów pośrednich przekazał, że dyskusje na ten temat będą kontynuowane.

Ad. 8. Sprawy wniesione i komunikaty.

Prof. Robert Hasterok Przewodniczący Rady NCN przekazał, że w dniu 27 kwietnia br. wziął udział w spotkaniu zorganizowanym z inicjatywy FNP, PAU i Fundacji Batorego na temat wyzwań stojących przed systemem finansowania nauki w Polsce, które zostało zorganizowane w siedzibie PAU w Krakowie. Poinformował również, że 28 kwietnia, wraz z prof. J. Golińską-Pilarek, prof. M. Kaczmarek oraz dr M. Lianą wziął udział w debacie zorganizowanej przez Radę Naukową Instytutu im. M. Nenckiego PAN, poświęconej programom NCN oraz obecnie obowiązującym i planowanym regulacjom. Następnie przekazał, że Ministerstwo Edukacji i Nauki zwróciło się z prośbą o wytypowanie potencjalnych kandydatów



do międzynarodowych grup eksperckich planowanych do utworzenia ramach Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) – Global Science Forum. W związku z tym zwrócił się do członków Rady o wskazanie ewentualnych kandydatów. Poinformował również, że Minister Edukacji i Nauki skierował pismo w sprawie konkursu na Dyrektora NCN, w odpowiedzi na które została wysłana odpowiedź (w załączeniu), w której jako przewodniczący Rady NCN zaprosił Pana Ministra na spotkanie z Radą NCN w Krakowie oraz wyraził gotowość na osobiste spotkanie z Panem Ministrem w dogodnym dla niego terminie, celem omówienia kwestii związanych z konkursem na Dyrektora NCN oraz wszystkich innych spraw kluczowych dla NCN. Przekazał, że dyskusja dotycząca omówienia spraw podniesionych w piśmie Pana Ministra została zaplanowana na kolejne posiedzenie Rady NCN. Na zakończenie poinformował, że termin posiedzenia lipcowego, ze względu na organizację wydarzeń towarzyszących, został przesunięty i odbędzie się w terminie 3-5 lipca br.

Na tym spotkanie zakończono.

Prof. dr hab. Robert Hasterok
Przewodniczący Rady
Narodowego Centrum Nauki

Opracowanie:
Kancelaria Rady NCN

Załączniki:

- 1) Informacja kwartalna za I kwartał 2023 r.
- 2) Uchwała Rady NCN nr 48/2023;
- 3) Uchwała Rady NCN nr 49/2023;
- 4) Uchwała Rady NCN nr 50/2023;
- 5) Uchwała Rady NCN nr 51/2023;
- 6) Analiza i ocena skutków wprowadzenia regulacji ograniczających (sygn. KR.0002.5.2023);
- 7) Pismo Ministra Edukacji i Nauki w sprawie konkursu na Dyrektora NCN wraz z odpowiedzią (sygn. KR.070.9.2023).